

[Transcript] Naudio Dox / Serieskytten Peter Mangs del 2: Någon kommer få betala

Hej, jag heter Mark Maumström-Fast och jag är ansvarig utgivare för den här podden. Du ska nu få lyssna på en dokumentär i fyra delar om seriemördan Peter Mangs, baserad på boken Äventyr i Svenskland av den grävande journalisten Joakim Palmqvist. Samtliga avsnitt i den här podden finns redan publicerade i appen Nordeo, så om du gillar det du hör och inte vill vänta till nästa vecka på nästa avsnitt, kan du ladda den ner Nordeo och starta en testperiod idag. Du hittar Nordeo där du hittar appar och nio medlar man får 14 dagar gratis. Därefter kostar det bara 69 kronor i månaden och prenumererar. Och du slipper reklam. Nu börjar podden. I kastrullen med kokande vatten ligger en sax. Den är nyvässad, sylvass. 31-åriga Peter Mangs är bar på överkroppen när han kollar på det bubblande vattnet på Spisen i sin lägenhet på 34,3 kvadrat. Det är viktigt att verktyget blir steriliserat för han tänker använda saxen på sig själv. På sin egen kropp i vad man skulle kunna kalla en operation. Men han vill inte få bestående skador, inga infektioner, så han rengör huvuden ordentligt med tvål och vatten. Och han kokar sin sax. Det är vår 2003 och om bara några månader ska han mörda en pensionär på gånglåtsvägen. Men först så måste han träna. Du lyssnar på podden Peter Mangs serieskytten i Malmö. Jag heter Anton Rettander och den här berättelsen är baserad på Joakim Palmkvistbok äventyr i Svenssonland. Först en vanning, den här dokumentären innehåller beskrivningar av mord, våld och grovrasism så du vet det. Okej, det här är del två. Någon kommer få betala. En 16-årig pojke sköts i huvudet när han i går och kväll var på väg hem på Cykel i Krogsbyggs området i Malmö. Det är de här rubrikerna om lasemannen som har dragit till sig kollegorna från grannländerna. Och i den här väskan så låg också ett vapen och den är då när den ligger i väskan försedd med en ljuddämpare. Det är kväll, det är en färjan man som blir nedskjuten, ungefär på samma sätt att man skjuter personen i ryggen. Det är ganska likvärdigt för att man ska bortser ifrån att det inte skulle kunna vara samma gärningsmann eller gärningsmän. Svenssonland är för Petemangs alla vi andra. Samhället som vi har byggt genom tusentals år. Den demokrati som har uppfostrat honom och som han lever i och som har gett honom både utbildning och mat och jobb och sjukbändning genom alla år. Joakim Pankvist är journalist och har dels rapporterat om Petemangs och hans ståd i Sydsvenskan. Men också skrivit boken om honom efter intervjuer med Mangs själv. Han kallar det för Svenssonland och betraktar det med frakt, därför att det bygger på helt andra premisser än de han själv ser som de viktigaste.

[Transcript] Naudio Dox / Serieskytten Peter Mangs del 2: Någon kommer få betala

Det är ett uttryck som Petemangs själv myntar, i grund och botten så handlar det om att distansiera sig från något som man själv inte riktigt begriper, alltså andra människor.

Det ska förklara det svek som han upplevt, utanförskap som han så ofta genom sitt liv hamnat i. Svenssonland tror jag symboliserar förtryck och krav som är svårare att uppfylla och de skapar räddslag hos honom.

Hans oförmåga att förstå sig på hur samhället funkar och passa in i det gör honom rädd vad vid han flyger in i sin egen värld så att säga.

Svenssonland är någonting som man själv inte kan påverka eller strukturera och Petemangs vill att allting ska skötas precis och exakt.

Det ska vara tydligt, förståligt och korrekt så han ställer sig utanför för att skapa sin egen ordning och världsbild och där har han all makt.

Och aldrig känner han som kontroll över omvärlden som när han håller i en pistol och riktar den mot någon annan.

Och för att kunna skada andra exakt och precis så måste han träna. Det är därför som Saxen ligger och kokar i vattnet. Han vill veta vad smärta är och om han kan kontrollera den för sin egen frihets skull.

Planen är att börja smått och sen trappa upp träningen gradvis, men Saxen klipper han bort sina levefläckar i vilket fall de som sticker ut lite och som han kan få ett okej grepp om.

Han bara framme Saxen och den första gången var illa, riktigt illa. Han fick blodsmak i munnen, så ontgjorde det.

Nu efter några försök så har han insett att det blöder bara lite grann och känslan efteråt gör allt värt det, att komma över smärtan, bemästra rädslan som han dragits med sin barnsben.

Men det här är bara ett steg i hans förberedelser, där som han kallar för adrenalinträning, sträcker sig långt bortom att klippa bort hudflikar.

I adrenalinträningen finns inbyggd att möta det han är rädd för, att göra sånt som är förbjudet som gör honom rädd och skakig.

Att till exempel gå fram till en polis och ställa frågor om vad det är som har hänt på platsen som en vanlig medborgare när man samtidigt är beväpnad.

Han har ett vapen i sin lilla portfölj och skulle kunna skjuta den polisen på två röda sekunder.

Det är att ha ett vapen på sig när man går in på banken och känner brusningen av makt, att man skulle kunna råna banken.

Fast man då inte får, och det adrenalin som stiger i honom när han går över den här gränsen hjälper ju då till att träna honom nästa gång och nästa gång.

Och att möta bort räddsland, möta bort skräcken för Svenssonland, tror jag är hans huvudmotiv.

Själv talar ju om det som en friöelse från det förtryckande konsumtionssamhället, eller något liknande Svenssonland.

Han vill komma över de saker han är rädd för och han är rädd för mycket.

På gångglåtsvägen är klockan fyra på måndagmorgnen när larmet ringer till bön i Malmö lägenheten på åttonde våningen.

Firas mamma ruskar försiktigt av honom och hans lillebror.

Många kigemuslimer har ett bönetillfälle för gryningen och nu är det en timme kvar till solen går upp.

Efterbönen sover de lite till, men storebror Firas behöver snart bege sig mot sitt lagerjobb i hamnen. Där ska han stämpla in 0648 och det är viktigt att hålla tiden, Firas är nog med sånt.

[Transcript] Naudio Dox / Serieskytten Peter Mangs del 2: Någon kommer få betala

Faktum är att han är rätt noga generellt, han har ambitioner och vill utbilda sig till någonting som kan göra nytta i hans forna hemland i rak, hjälpa till att återuppbygga det.

Så han har sparat pengar och ska börja plugga på högskolan till hösten, men livet framför sig så har han sakta börjat hitta sin tillvaro som vuxen.

Firas kollar på TV-nyheterna medan han sann äter en snabb frukost.

Idag så säger de inget om mannen som för drygge månaden sen blev skjuten i granhuset här på Gånglåttsvägen.

Han som bodde på åttonde våningen och hittades i sin soffa.

Polisen kommer aldrig nån vart med det där och det misstänkta mordet försvann ganska snabbt ur allmänhetens medvetande.

Firas är lite sen och skyndar sig för att komma iväg.

Hans mamma har gjort en lunchlåda som han lägger ner i en plastkasse från gyskt tillsammans med några bullar.

Hon hör när han sätter på sig sandalerna och tar nycklarna.

I lägenheten blir det allt tyst igen efter att dörren stängs bakom Firas när han skyndar mot jobbet.

I trapphuset däremot så ekar varje ljud mot de hårda väggarna.

Han hinner vända sig om och sätta i nycklarna för att låsa innan någon från ungefär en halvmeters avstånd skjuter honom i huvudet.

Kulan passerar nerifrån genom hans skalle och snett upp i dörren.

Han faller ihop och blöder naturligtvis storligen däremedans mödaren som det ju blir springer därifrån men han lever.

Vittnen har sett en mango in i huset kort efter midnatt.

De beskriver honom som 25-30 år gammal omkring 170 cm och rätt mager.

Och så går han lite konstigt, alltså inte som att han är full utan snarare väldigt medvetet med en haltning som om han vet exakt vad han gör.

Kanske är det en gångstil som har övats in för att villa bort spåren.

Ett annat vittne stötter på en gating närheten på en man vid 0655.

Han har huvuden uppfälld fast det är varmt ute.

Hon ser inte så mycket mer än ögonen och de är kraftigt blodsprängda som hos en sjuk eller påverkad person.

Eller som hos någon som varit vaken hela natten.

Ja, medan Fias ligger och blöder med en kula genom huvudet utanför sin egen lägenhetstör så finns flera av hans familjemedlemmar där innanför.

Det är som om två olika värdar plötsligt uppstår i huset på gånglåttsvägen.

In i lägenheten så pågår morgonen som vanligt.

Det är en lille broscha som just tagit studenten och njuter av sommarlovet.

En mamma som fixar och förbereder sig inför dagen.

I trapphuset däremot, några centimeter trädör bort så har grannarna just upptäckt firas i en växande pool av blod.

När de larmar SOS-alarm så är det en halvtimme sen han blev skjuten.

Förutom att polisambulans kallas till platsen så rullar också Pekébus 7820 ut från polishuset.

Mannskapet bär skottsäkra västar, balaklävor och kulsprutepistoler av Modell MP5.

De bränner genom staden mot kvarteret vid gånglåttsvägen och det kommer nog kort försättas i polisiärt undantagstillstånd.

[Transcript] Naudio Dox / Serieskytten Peter Mangs del 2: Någon kommer få betala

Tills man vet om mördaren gömmer sig på området eller har barkaderat in sig inom lägenhet. Under tiden så ringer firas mobiltelefon oavbrutet.

Det är hans vän och kollega som undrar varför han inte är på jobbet.

Och när han inte får svar så ringer han istället hem till firas där mamman svarar och hon förstår ingenting.

Mängdsonen har redan gått till jobbet precis som vanligt.

Hon kollar kylen och ser att matådan också är borta.

Allt är som det brukar. Förutom att firas är försvunden.

Ut i trapphuset har firas varit skjuten i nästan en timme när två poliser försiktigt går det upp för trappan.

Vaksamma.

I patrullpromemorien noterar hon att nyckelknippan sitter kvar i dörren och att en påse ligger bredvid.

Men lunchlåda och kanelsnäckor. Men också att firas fortfarande andas.

Ambulanssjukvårdarna kommer och bär iväg med honom och han ligger och svävar mellan liv och dödet.

Ganska långt tag inne på Lunds universitetssjukhus.

Med uppsvullen, hjärnar och så vidare.

Skottet är alltså inte direkt dödande även om det träffar och går igenom huvudet.

Nu ska de två olika värdena slå samman och helvete braka lös.

Lägenhetsdörren öppnas och där står stora svarta hjälmklädda skepnader.

Ficklanpåret sitter monterade på vapenpipor och ljuskägglorna spelar över hallen.

Med en polis under varje arm så praktiskt tagit Bärs firas familj ut till hissen.

När de lämnar lägenheten möts de av en stor blodfläck på marken utanför dörren.

Men det är inte först senare på polisstationen som de får veta vad som har hänt.

Att en son, en bror, blivit skjuten.

Hej igen. Förlåt om jag stör mitt i lyssningen men jag vill tipsa dig som lyssnar om en annan podd från oss på Nordeo.

Den första 17-åriga flickan i Uddevalla har ännu inte hittats.

Men sökandet efter den är återupptas nu under morgonen.

Nu ringer det från polisen pappa till Vilma Andersson som ringer till honom så är det jätteroligt för sin dotter.

Vi var mitt ute i skogen och jag...

Ja, man betom. Alltså, det är så klart skogstok i hur man kan gå så långt.

Det är ju ett oerhört övergrepp på en ung människa.

Och hon var ju i det läget i princip helt försvarslös och fick ingen hjälp heller från någon, kunde inte få hjälp från någon.

Inget mänskligt dit i det här. Inte överhuvudtaget.

Lyssna på fallet Vilma. Historien om försvinnandet och modet på 17-åriga Vilma Andersson på Nordeo.

Den här dokumentären finns bara att lyssna på hos oss på Nordeo, så ladda ner appen idag.

De första dagarna är som sagt alltid gratis och du kan avsluta när du vill.

SVT's sydneytt pratar med polisen på plats.

Vi vet inte särskilt mycket eftersom det har valt att dö med en person som har levt ett helt normalt

liv.
Och därför har det inte haft något speciellt mås att göra.
Polisen frågar ut familjen, en efter den, för att få någon sorts bild över den sjutne.
Hur dän är han? Och han förvaner, hör några fiender, vad sysslar han med?
För hörsledarna griper efter minsta halmstrå av information.
Men bilden som målas uppe är den samma som utredningen sen kommer visa.
Firas är en mönster med borger.
Vid lunchtid så körs de anhöriga till Lund för att vaka, där så samlas släktingar, vänner och
arbetskamrater.
Alla begår för ett mirakel.
Firas lillebrosha frågar en av läkarna, vad har min bror för chanser?
Läkarna inte hittar länge på tonåringen, verkar försöka hitta mildast möjliga svar.
Tillslut säger han, noll.
Klockan 16.55, måndag än den 28.juli, så dödförklaras Firas.
Den 23-årig man som är morse sköts i stadsdelen Lindängen i Malmö avlede under eftermiddagen.
Åtalas punkten två. Vi är i grannhuset, samma område som åtalas punkten ett.
Samma område som Peter Mangs växte upp i.
Samma typ av hus som första morget.
Samma våningsplan, plan 8, som första morget.
Kort tid efter varandra, det handlar ju bara om några veckor.
Samma modus, samma mystiska sätt, och det hittas ingen omständighet eller förklaring till varför
Firas skulle skjutas.
Det här brottet är Peter Mangs inte dömt för.
Han har indikerat flera gånger för mig att han har begått det.
Jag är fastövertygad om att han är skyldig till det.
Men i polisens ögon blir det här märkligt. En annan man från Mellanösten, mycket yngre, som blir
skjuten på ungefär samma sätt fast ute i trappallen.
Man börjar försöka samband mellan varför rena de båda männen, går där jämföra kulorna med
varandra, mängd såna här tekniska åtgärder och det leder ingenstans.
Det konstateras att inga hyllsor lämnat på platsen.
Det finns inte heller några spår på kulorna, vilket pekar mot att de skjutits med ett vapen med sliten
eller specialbehandlad pipa.
Inget av dessa tråmord har ju patronhylls som har antreffats.
Om du hade varit en revolver så stannade den i revolver, men när det är en pistol så kastas hyllsan
ut.
Ja, det är väl hyllsan likt att Jannis mannen skulle plocka det och hyllsan efter att säga.
Det var en control, det är mindre troligt kanske.
Det blir artiklar och reaktioner hos folk kring att det är två mord på samma område.
Man vill naturligtvis koppla ihop de båda på ett eller annat sätt, antingen är en möda som tog fel i
det ena fallet, fel lägenhet och fel person och väljer nästan kanske rätt person andra gången.
Eller så finns det något som förenar de båda, så det pratas ju om dubbelmordet och så vidare.
Vad folk inte misstänker är att en ensam mördare går runt och skjuter folk på slump.
Att det lika gärna hade kunnat vara någon annan som blev skjuten där på åndervåningen, en
brevbärare, en granne.

[Transcript] Naudio Dox / Serieskytten Peter Mangs del 2: Någon kommer få betala

Polisen kommer inte heller vidare, det finns lösa misstankar om en rasistisk seriemördare och när brottsplatsen svanats en länge vänder de sig till slut i allmänheten för att försöka driva utredningen vidare.

TV3-programmet Efterlyst berättar om gänglätsmorden när numret i tipstelefonen blinkar på skärmen.

Janningsmannen ska vara mellan 20 och 30 åren, cirka 175 cm lång och vid tillfället så bara anvitter han tillfällan en grov och flisliknande jakka med luva.

Han ska ju inte alltid ta tillgång till en startrevolver eller en slags replica som man själv byggt om till fungerande bakom. 08, 702, 090.

Men uppmaningarna till allmänheten leder ingenstans och mordet på 4-as förbi till denna dag oerklarat.

På samma gata som 4-as mördas, men 24-a år tidigare, 1979, så står Petter Mangs dagmamma tillsammans med några barn.

Petter har hon lämnat till lägenheten. Ibland vill han vara i fred när det blir förstökigt med alla barn, då sätter han sig ensam under köksbordet, leker eller läser.

Men här, ute på gården vid Petters barndomshem, så ser dagmamman något märkligt.

Stora syster Nina Mangs bryter sig in i familjens lägenhet via balkongen.

Hon kommer snart ut igen och går därifrån med två killar som väntar nedanför.

Det är först efteråt som dagmamman inser att det var ett regelrätt inbrott som hon såg, och det visar sig att Nina har stulit från hemmet.

När han syster går på högstadiet så börjar hon knarka.

Hon börjar med cannabis och hon fastnar i missbruket, kanske inte omedelbart, men med de följande åren klider hon in på heroin.

Och blir han fullblodsmisbrukare?

Det går inte att veta vad som driver systemerna in i missbruket, säkert finns flera anledningar.

Men vad som står klart är att Nina Mangs varit med om ett trauma som satt djupa spår i henne, ett sexuellt övergrepp i ung ålder.

Det här får inte Petter Mangs veta för en smånga år senare, men redan här så påverkas han av systemens missbruk, går i samtalsterapi.

Vid sidan om där rullar livet på, och när 80-talet tar vid så börjar han med taekwando.

Det kräver ordning och reda, tystnad och disciplin.

Det passar Petter Mangs personlighet, den tydliga hierarkinstrukturerna.

Till slut så kommer han få svartbält i sporten. Det är en väldigt specifik typ av gren.

Som inte är fullkontakt utan mer av teknisk karaktär så att säga.

I skolan klarar han sig också bra, höga betyg, skärpt och behöver sällan göra läxorna.

Men det är svårare med umgänget med andra.

Han bär på en känsla av otrygghet, vet inte hur han ska bete sig eller vad som förväntas av honom.

Håller sig lite på sin egen kant, även om han utåt sett verkar tåla den ibland hårda tonen i klassen.

Mangs har hål i huvudet, Mangs har hål i huvudet, retas en av klasskompisarna.

Och menar då om båda ärren Peter har i pannan efter det som han själv kallar treppaneringen när vätskan tömdes från inifrån han skulle som liten.

Petter Mangs ligger snett och retas tillbaka.

Men han känner sig missanpassad.

I sin fängelsedagbok så nämner han att han själv måbbade svagare barn på högstadiet och att han

ångrade djupt.

Och samtidigt som systemen Nina åker in och ut på olika vårdningsträttningar och anstalter för att avgiftas, så hittar Peter Mangs sin stora kärlek i livet, musiken.

Det börjar med piano, men går snabbt över till det som kommer bli hans huvudinstrument, basen. Han sitter ofta på sitt rum och spelar över handgrepp, lägger hela sin energi och vilja på att spela så noggrant och perfekt som möjligt, för det är viktigt att spela exakt.

Ofta är det Thin-Lysis basgångar som övas in, det är de som från början får honom intresserade av musiken. Han går med i band, kommer plugga musik på gymnasie och folkhögskola och till och med bygga egna baser.

Redan i tonåren så vill han hitta ett eget uttryck i musiken, bli expert.

Två år innan mordet av en pensionär på gångglåtsvägen spelar han in en basversion av den blomster tid nu kommer.

Han är en duktig musiker, han är en kompetent musiker och han söker en karriär eller en framtid där.

Han söker relationer, bandrelationer, musikrelationer och försöker få det att funka.

Han spelar faktiskt på tv, han spelar med Östenvarnebring på Stortorget.

Han söker ett sammanhang en väg framåt, de staplades stegen in i vuxenlivet och en tillvaro som artist. Det funkar inte.

Redan i skolan blir det problem, han tycker att lärarna istället för att odla kreativa musiker verkar vilja avpersonifiera dem och anpassa dem till marknadens behov.

Han praktiskt tagit struntar i allt förutom att spela sitt instrument.

I sina anteckningar skriver han, jag är en mycket känslig person, jag är för mycket människa för att passa in i ett så pass effektivt system.

Men han får inte heller det sociala att funka, visst han är med i några band.

Men lyckas inte fila av sina vassa kanter tillräckligt för att passa in i det här.

De andra spelar inte exakt nog, vill inte alltid följa noterna som man ska.

Inte minst som tonåring är han osäker socialt, han har svårt att tyda samspelet med andra.

Han vet inte hur man bör eller förväntas bete sig, det finns inga instruktionsmanualer att plugga in för hur man ska vara som människa.

Samtidigt så vill han synas, hyllas och ta emot beundran för det han kan.

I diverse musikaliska sammanhang så tar han tacksamt emot allmänhetens djubel.

Men Peter Mangs har också själv börjat känna av sina mentala svårigheter.

Han söker vård och går i samtal för att förstå vad det är som låser sig för honom i relationen till andra.

De verkar hitta sin plats i vuxenlivet men för honom saknas något och han kan inte riktigt sätta fingret på vad.

Och det är också nu som livet aldrig kommer bli så likt igen för Peter Mangs.

Samtidigt som han söker ett sammanhang så tynger också den splittrade familjen.

Systemen har till följd av sitt missbruk, inte ens ett hem längre.

Strax före alla hjärtans dag, en gång på en på 90-talet, så tar hon en överdos och dör.

I en lägenhet där hon befinner sig tillsammans med ett par nakomaner.

Det beskedet får Peter Mangs på alla hjärtans dag när han har vinkat av sin flickvän i princip.

Han har visat sitt rum för flickvännen, sin elbas och förstärkaren och Peter har också gett henne en ros dag inte jära.

[Transcript] Naudio Dox / Serieskytten Peter Mangs del 2: Någon kommer få betala

Så när hans mamma hälsar på henne känner han sig stolt.

Men när två poliser knackar på senare på kvällen så byts den känslan snabbt ut av ett enorm tomrum som aldrig kommer fyllas.

Sorg, ånger och hat, sorg över systemet, ånger över att ibland ha varit en bråkig lillebror och så hat mot alla som ber skulden.

Peter Mangs vill hitta någon ansvarig för att hans system dör.

Han kan inte kräva ut något ansvar hos systemet, hon är dels en missbrukare och dels avliden och borta.

Utan då går ju naturligtvis hans tankar på skuld till missbrukarna som var med henne i lägenheten där på Augustenborg och till den som har soltt narkotikan till henne.

Och det driver på hans riktningen för hans hämndvilja.

Det är kriminella som förstör våra liv, det är de kriminella som bär ansvaret för att jag känner mig ledsen.

Allting fokuseras på detta skulle jag tro.

Missbrukarna är lägenheten och är dit för narkotikabrott, men de frias från ansvar över Nina Mangs överdos.

Många år senare när många fler har dött eller skadats och polisen rotade igenom Peter Mangs ägodelar så hittar de den svarta stridsvästen som man bar under kläderna vid sina nattliga expeditioner.

På kragen sitter en gammaldagsidentitetsbricka av Stål, sådana som har ser i gamla krigsfilmer.

Det är Nina Mangs idébricka som hon fick efter sitt dop, den har hängt med på många turer genom Malmö's mörka kvarter.

I sin anteckningsbok skriver Peter Mangs, hon dog i ett humana samhälle där alla har rätt att leva, inklusive knarklangarna.

Någon kommer att få betala för det här.

Det här var den andra delen av fyra i berättelsen om Peter Mangs, serieskytten i Malmö.

Dokumentärserien är baserad på Joachim Pankris bok Äventyr i Svenssonland.

Utöver våra egna ljud så har vi i det här avsnittet även använt klipp från Sydnytt, PFR Malmö Hus, Efterlyst, Rumi 2020 och God morgon Sverige.

Ljudtekniker är Jonas Schöberg, manusjärbetning Tobias Nordström. Jag som har gjort den här dokumentären heter Anton Bretthander.

Hej igen! Hoppas att du gillade den här podden.

Nästa vecka kommer ett nytt avsnitt så glöm inte att prenumerera.

Har du frågor eller funderingar om podden så maila gärna mig på marksnapla.no.app.

Tack för att du lyssnade!